

VAN DE PRINS GEEN KWAAD...

VAN DE PRINS GEEN KWAAD.....

D. Beirens

Karel-Theodoor-Antoon-Meinrad, prins van België, hertog van Saksen, prins van Saksen-Coburg-Gotha, werd op 10 oktober 1903 in Brussel geboren. Hij ontving bij de troonsbestijging van koning Albert, de titel van graaf van Vlaanderen (KB 31.01.1910). Hij overleed op 1 juni 1983 in Oostende.

TE BED OF NIET TE BED, uitz. zomer 1983 (?) : INTERVIEW
MET LAURA MEURSING (LM) DOOR JOS GHYSEN (JG) SEPT 1980
(woordelijk weergegeven)

"Laura Meursing was de laatste gezellin en secretaresse van de prins. Deze Nederlandse beambte van de EG stamt uit een aloud Drents geslacht"
(Louis de Lentdecker, Prins Karel, 1987, p.116)

(JG) Ik heb van die man een heel ander beeld gekregen toen ik er was, dan wat ik voor mezelf gevormd had op basis van allerlei persberichten, ten onrechte..
Hij was anders dan ik altijd had gedacht en geweten.

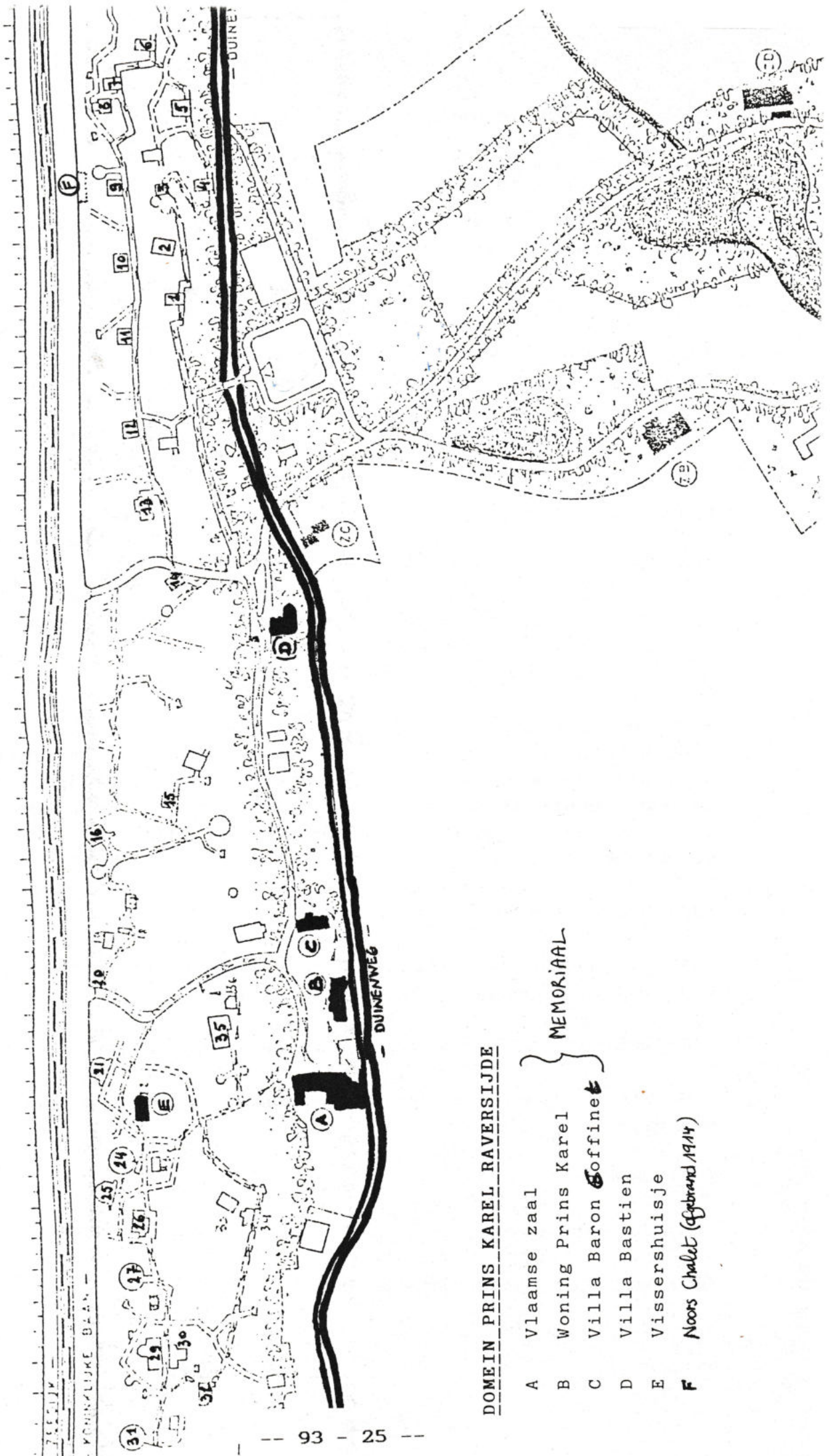
Het was de periode dat er ging verkocht worden voor de zoveelste keer, en wat heeft hij allemaal niet verkocht, maar laat mevrouw Meursing nu vertellen wat en hoe het allemaal ging :

(LM) Koperen pannen uit de tijd van koning Leopold I en II en koning Albert uit de keukens van het paleis en ik geloof ook uit het paleis in Boechout. Elk jaar heeft tot nu toe een verkoop plaatsgevonden van familiestukken en schilderijen die van de prins waren omdat hij geen pensioen, geen toelage meer heeft, en zijn eigen inkomsten zo gering zijn dat hij er niet zou kunnen van leven. De eerste keer dat de dingen weggingen - je zag het - was de prins zeer bedroefd - het is ook heel jammer: stukken die onvervangbaar zijn.

(JG) Wie neemt die beslissing? Dat doet de prins zelf; hij heeft zelfs een 16-tal stukken teruggetrokken omdat hij ze liever zelf zou behouden en om stillevens mee te schilderen. Het regent nu ook, dat doet er wel wat aan, als de zon hier schijnt is het wel anders - ik zou depressief worden als ik hier woonde...

(LM) Ja? O neen, absoluut niet, ik hou van het domein en de prins ook. Hij komt hier vanaf hij zeven jaar was. Hij woont hier nu exclusief - vroeger had hij ook nog een appartement in Brussel, dat huurde hij en dat heeft hij moeten opgeven omdat de huur verdubbeld werd en nu woont hij hier uitsluitend sinds een viertal jaar. Hij is zeer aan het domein gehecht.

N o o r d z e e

DOMEIN PRINS KAREL RAVERS IJDE

- A Vlaamse zaal
  - B Woning Prins Karel
  - C Villa Baron Goffinet
  - D Villa Bastien
  - E Vissershuisje
  - F Noors Chalet (gebouwd 1914)
- MEMORIAAL

(JG) Hoe groot is het?

(LM) Het is nu nog 15,5 ha.

(JG) Het is overwoekerd hé door onkruid, je vindt er met moeite je weg door.

(LM) Het was vroeger beter, toen er nog personeel was, maar de enige man die nog over is, die zou het onkruid om het huis kunnen weghalen, maar de prins is één van die mensen die vindt dat onkruid goed is voor de bomen en de planten die er nog staan, omdat het volgens hem de nodige schaduw geeft en het vocht in de grond houdt.

(JG) Wanneer ik met u met uw wagen hier doorheen reed, 't was bijna een cross, dacht ik, god, is dit terrein veilig..

(LM) We hebben nu wel sedert een paar jaar een alarminstallatie en ik ben vaak midden in de nacht uit mijn bed moeten gaan en in mijn nachtkleding buiten met een revolver en een lantaarn en op trillende benen alles moeten afzoeken...tot nu toe heb ik nooit iemand ontmoet..maar dat kan natuurlijk voorkomen. Er is hier al verschillende keren ingebroken; ze zijn door een opening van 35 cm gekropen, hebben verschillende dingen gestolen en 2/3 van de buit hebben ze teruggebracht, dank zij de pers. Want ze hebben een briefje bijgesloten dat ze geen echte dieven waren en verleid waren door een bandiet en ze hebben hun buit teruggebracht, met nog 500fr erbij voor de gebroken ruit.

(JG) Dat is merkwaardig....

(LM) Die hebben waarschijnlijk de artikels in de pers gelezen, medelijden gekregen en de dingen teruggebracht.

(JG) Wat is hier nog verdwenen in de loop der jaren?

(LM) Tinnen kannen en dan het steen, porselein dat kapotgeslagen is.

(JG) Weet men wie?

(LM) Ja, kwajongens.

(JG) Wat voor porselein was dat?

(LM) Turnhouts en oud-Brussels; dat stond in de ramen, dat is allemaal kapotgeslagen en dan die vier beelden...

(JG) Dat ging om bedragen...

(LM) Van enkele miljoenen, het gaat om drie miljoen..

(JG) Gewoon kapotgeslagen..en u bent niet bang..

(LM) Neen, ik kan schieten en ik neem altijd de revolver mee als er onraad is..

(JG) De prins is ook niet bang?

(LM) Neen, maar natuurlijk in theorie kan er altijd wat gebeuren. Nu zijn er tralies gemaakt voor de ramen en die zijn toch moeilijk weg te halen ; dat is sedert de laatste inbraak. En dan het woonhuis is met een alarminstallatie beveiligd en die werkt heel goed, een beetje te goed soms, want we hebben ontdekt dat het spinnen zijn die het alarm in werking zetten.

(JG) Wie wordt dan gealarmeerd?

(LM) Wel er gaat 'n hele grote lantaarn branden en die zet het huis en de hele omgeving in wit licht, erg angstaanjagend en twee sirenes en dan de naaste burens horen dat en ik hoor het natuurlijk..

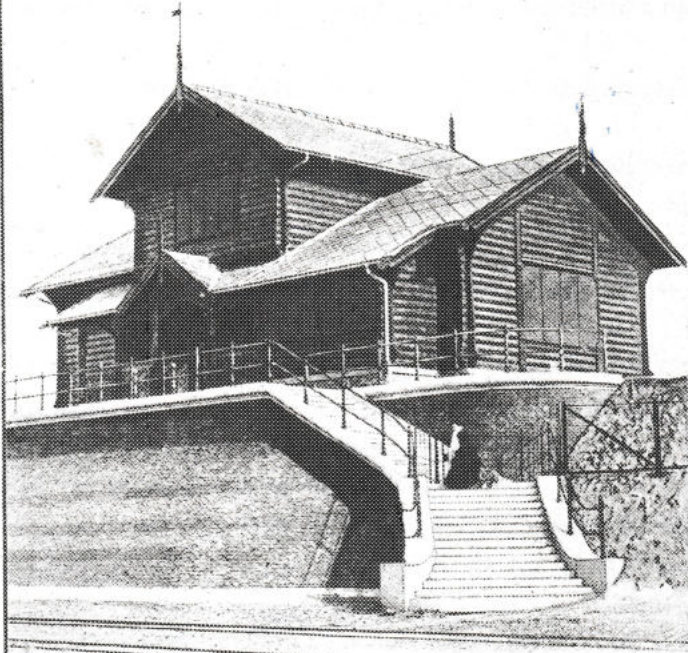
(JG) Heeft u wat contact met de burens?

(LM) Ja, die doen bijzonder veel voor ons.. er is een hovenier, dat is hier vlak naast aan de andere kant van de Duinenstraat.

(JG) Komt de hovenier ook wel 's buurten?

(LM) Nee, wel af en toe, zo eens per jaar.

(JG) O, maar ik heb gezien, er staan ook bunkers...

MIDDELKERKE-RAVERSYDE. — Chalet Norvégien du Roi.

21

↖ ± 1905 ↗

Rmie

↖ 1991 ↗

(LM) Ja, die zijn in 1940-'45 gebouwd, die maken deel uit van de Atlantikwall. En daarom kan het domein ook niet voor het publiek opengesteld worden, zoals de bedoeling was, want er zouden ongelukken kunnen gebeuren : er zijn mansgaten, onderaardse gangen, waar iedereen in kan vallen. Als daar ongelukken zouden gebeuren dan zou de prins verantwoordelijk zijn. Ik heb gevraagd aan een verzekeringsmaatschappij, de premie is te hoog, het salaris voor de gids die natuurlijk mee zou moeten gaan is ook te hoog, dat is dus ondoenbaar om mensen hier te laten komen voor pakweg 20fr per entree, want meer kun je niet vragen, er is niets te zien, behalve die bunkers en twee, drie huisjes die er staan en het meertje dat u gezien hebt.

(JG) Wat is het verleden van dit domein? Wie kwamen hier en wanneer?

(LM) Leopold II kwam hier vrij vaak en die had hier wat ze toen le chalet norvégien noemden en dat is door de Duitsers verbrand in 1914.

(JG) Stond dit huisje (nvdr vermoedelijk villa Bastien) er toen ook al?

(LM) Nee, dit was toen een vuurwachershuisje, er schijnt hier een vuurtoren ergens gestaan te hebben..... Hij vermaakte zijn eigen meubels en ook de meubels waar hij nu woont, ze zijn door de Duitsers achtergelaten en die heeft hij zelf opgeschilderd, een beetje vermaakt. Er staat in zijn eigen huis geen enkel stuk antiek.

(JG) Dat verbaast me van hem.

(LM) Ik heb hem ook al voorgesteld om ze te vervangen door antieke stukken, maar je raakt eraan gewend, gehecht, ook al zijn het lelijke meubels.

(JG) Het schijnt dat hij altijd al verliefd geweest is op dit domein.

(LM) Ja, absoluut, want hij herinnert zich toen hij zeven jaar oud was, hij hier verstoppertje heeft gespeeld met nichtjes en neefjes. Hij is altijd in de veronderstelling geweest dat dit domein van hem was omdat zijn vader, koning Albert tegen hem gezegd heeft : "Dit is van jou, je mag hier altijd komen.."
En toen bleek dat dit helemaal niet het geval was. En toen heeft ie het in 1950 geruild tegen 554 ha in Retie, dat was weiland, landbouwgebied, heideland en grote visvijvers. Dat was natuurlijk een zeer onvoordelige ruil.

(JG) Ja, dat lijkt vreemd in verhouding.

(LM) Ja, maar hij heeft zich daar zo niet mee bezig gehouden dat dat zeer onvoordelig was, hij wilde dit absoluut hebben. Toen hij dus regent af was, heeft hij het paleis moeten verlaten. Toen heeft hij - hij had niets - is hij in een hotel getrokken - ik weet niet meer hoe het heet - daarna heeft hij een appartement gehuurd.

(JG) Is hij gelukkig?

(LM) Ja, ik geloof wel dat ie gelukkig is nu..

(JG) Niet verbitterd?

(LM) Nou, hij is verbitterd door de onteigening, dat was een heel zware klap voor hem..daar is ie langzaam aan het overheen komen.

(JG) Hoe zit dat nu op het ogenblik?

(LM) De onteigeningsplannen van de stad Oostende bevinden zich op 't ogenblik bij Stedebouw in Brugge, maar hoe dat verder gaat, moeten we afwachten. De stad Oostende heeft namelijk wel onteigend, men heeft niet de fondsen om het aan te kopen en de stad Oostende moet afwachten of het een of andere staatsorgaanisme het domein wil aankopen. Tot nu toe is daar niet veel sprake van geweest.

(JG) Wat zou hier moeten komen?

(LM) Het zou wel de bedoeling zijn om de prins hier te laten wonen tot aan zijn dood. Wat het daarna wordt, dat weet ik niet. De plannen van de stad Oostende op 't ogenblik schijnen te zijn dat ze 2 à 2,5 ha ongeveer willen laten inrichten als vakantiedorp, voornamelijk voor de Britse toeristen.

S. A. R. Mgr Le Prince Charles de Belgique

(JG) Ja, het ligt vlakbij het vliegveld.

(LM) Dat is een voordeel natuurlijk. En dan zouden ook de omliggende boerderijen onteigend moeten worden en ik denk dat ze daar wel meer tegenwerking zullen krijgen dan met deze onteigening.

(JG) Hoe staat de prins nu tegenover bepaalde punten uit zijn periode, zijn regeerperiode, waar nu toch nog geregeld kritiek op komt, ik denk aan de repressie.

(LM) Ik heb hem daarover geïnterviewd, echt geïnterviewd en aan de hand daarvan een klein rapportje opgesteld en dat is wel interessant om daar even op terug te komen, want wat de mensen niet weten is dat hij contact gezocht heeft met de koning van Noorwegen en met koningin Juliana om de repressie te bespreken, omdat het hun pijn deed dat al deze mensen vervolgd werden.

Na die bespreking zijn ze tot het oordeel gekomen dat ze er niets kunnen aan doen, dat ze dat moeten overlaten, hebben moeten overlaten en dat ook in 't vervolg moeten overlaten aan het parlement en voornamelijk de Minister van Justitie.

(JG) Maar hij kon op dat ogenblik toch gezegd hebben, ik zet er mijn handtekening niet onder..

(LM) Neen, nee, dat kan hij niet, want dan brengt hij de regering ten val of hij moet zelf weggaan.

In een constitutionele monarchie wordt de verantwoordelijkheid van het staatshoofd gedekt door de ministers en hij mag niets doen wat de ministers niet goedkeuren. De prins mag ook zelf geen - of het staatshoofd, een president mag dat ook niet - gratie verlenen als de Minister van Justitie het daar niet mee eens is, hij mag het zelfs niet voorleggen. De Minister van Justitie moet het aan hem voorleggen. De mensen weten dat niet. Ik heb dat zelf ook niet geweten tot ik hem voor kort geïnterviewd heb. Ik was echt in de veronderstelling dat een koning of een regent gratie zomaar uit zijn mouw mocht schudden van och, die man kon er toch eigenlijk niet veel aan doen enz.. en het zijn de omstandigheden, ik geef hem gratie...dat mocht helemaal niet en het was zo dat een minister van justitie - ik zal zijn naam niet noemen - ontslag heeft moeten indienen omdat hij volgens de publieke opinie niet genoeg aan repressie deed.

(JG) Maar was het in zijn opinie...als het van mij afhing....

(LM) Neen, want daarom juist heeft hij contact gezocht, het is zijn initiatief geweest, heeft hij een bespreking gehad met Juliana en de koning van Noorwegen omdat het hem zwaar viel en hij dat zo niet wilde.

(JG) Volgens mij hebben we een aantal van naar ik meen 242 en in Nederland is dat veel lager..

(LM) Is dat lager?

(JG) O ja, veel lager.

(LM) Die ter dood gebracht zijn. Ah, dat wist ik niet, ik kende het cijfer niet. Er waren in de tijd van het regentschap drie mogelijkheden : ofwel gratie ofwel de prins tekende de terdoodveroordeling, of hij tekende niet en dan zou hij de regering laten vallen ofwel zelf weggaan, dat had hij kunnen doen, maar hij achtte het zijn plicht om te blijven. En het eigenaardige is dat - ook al zijn er minder veroordelingen geweest in Nederland - het koningin Juliana nooit is kwalijk genomen, die heeft toch ook moeten tekenen en zij heeft zich toch ook niet teruggetrokken. Maar de prins heeft me verteld dat Juliana tranen met tuiten hilde..en zij zei , ik kan dat haast niet tekenen, maar ik moet. Zij had zich ook kunnen terugtrekken..

(JG) Blijft de prins geïnteresseerd in wat er buiten gebeurt?

(LM) Ja, voornamelijk in wat in Engeland gebeurt en in de VS. Ik heb nu sedert enkele maanden eindelijk een TV-toestel aangeschaft.

(JG) Hoe, had u dat niet?

(LM) Neen, dat had ie niet, want hij gaf het geld dat binnenkwam van de verkoop van zijn schilderijen uit aan de beplantingen hier. En nu heb ik gezegd, we moeten toch eindelijk 's een TV hebben en we kijken vooral naar de Engelse en Nederlandse stations.

(JG) Wat voor programma's boeien hem?

(LM) Documentaires en politieke bijeenkomsten. Zo hebben we een hele nacht de parlementszitting in Den Haag gevolgd over het al of niet boycotten van Zuid-Afrika. Het duurde tot 5 uur.

Dat verstond hij ook heel goed. De prins begrijpt Nederlands, hij schrijft het niet, hij leest het en spreekt het, zij het met enige moeite. Daar ben ik ook schuldig aan, want ik gaf hem elke dag les, ik sprak elke dag een paar uur met hem en als hij antwoordde, verbeterde ik meteen zijn fouten en ontnam hem daarmee alle moed. Nu laat ik hem maar aanpraten en het gaat beter. Natuurlijk met het enige overgebleven lid van het personeel spreekt hij Nederlands.

(JG) Komen hier wel eens vrienden, ik ben verbaasd geweest, je staat hier plots voor zo'n groene metalen poort, 't is eigenlijk indrukwekkend...het gaat dan open en je komt in dat donkere groen terecht...uiteindelijk vind je dan zo'n huisje, midden op dat domein, 't lijkt helemaal afgezonderd, gesloten.

(LM) Ja, hier komen veel mensen, hij heeft veel vrienden en kennissen; we hebben altijd een overladen programma.

(JG) Wat doet de prins de ganse dag?

(LM) Hij schildert dus..vroeger schilderde hij ongeveer 16 uur per dag, maar dat kan hij niet meer, zijn ogen zijn nu vermoeid en als hij na een paar, twee, drie uur schilderen te moe geworden is, gaat hij naar de TV kijken. Men zegt dat dat slecht voor de ogen is, maar hij zegt dat het juist goed voor z'n ogen is en inderdaad daar knapt hij heel wat van op en daarna gaat ie weer door met schilderen. Hij leest ook veel..

(JG) Wat voor soort lectuur?

(LM) Geen hoogstaande lectuur...voornamelijk detectiveromans van Edgar Wallace, Chandler en San Antonio.

(JG) Het bericht is ook in de pers verschenen dat hij zou uitwijken naar Australië.

(LM) Nee, dat is absoluut niet waar. Dat zou alleen al niet waar zijn omdat hij 6 katten heeft en die katten niet meemogen naar Australië, dat is 6 maanden quarantaine en dat kun je een kat niet aandoen.

(JG) Zou hij het daarvoor laten?

(LM) O ja, absoluut, hij is zeer aan zijn katten gehecht en ik ook.

(JG) Ik zag er daar één, een wit-zwarte wegglippen.

(LM) Ik vind het goed, maar hij zou naar een land moeten gaan waar katten welkom zijn, dat is Canada, de VS..

(JG) Het lijkt me hier het terrein voor verwilderde katten.

(LM) O, die zijn er ook, zo'n twintig à dertig.

(JG) Doet daar iemand wat aan?

(LM) Neen, want ik wilde ze laten vangen door de dierenbescherming en de prins die is daar absoluut tegen, omdat ze dan toch waarschijnlijk afgemaakt worden, want die verwilderde kun je niet meer tam maken en niemand wil verwilderde katten hebben.

Dus die blijven hier. Ik kom ze af en toe 's tegen, ze zien er goed uit : er zijn hier duizenden konijntjes en vogels..en zo wordt het natuurlijk evenwicht bewaard, hoe spijtig dat voor die konijntjes en vogels ook is.

(JG) Hoe heten de 6 katten?

(LM) Dat is Kobus, Barbara, Jackie, Polyan, Tacko en Alice. Alice is genoemd naar een familielid van de prins.

(JG) O ja?

(LM) Ik weet niet meer precies wie.

(JG) Lijkt die erop?

(LM) Neen, dat niet.

Als wij zouden weggaan naar het buitenland dan zou hij zich beter aanpassen dan ik! Ik ben zeer aan België en aan Europa gehecht. Ik heb zelf twee jaar gewoond in Centraal-Amerika en toen ik terugkwam naar Europa voelde ik mij een ander mens.

(JG) Komt er wel eens iemand van de familie?

(LM) Nee, koning Boudewijn was van plan om hier te komen, maar de prins wil hem liever hier niet ontvangen omdat hij geen personeel heeft en dat toch een beetje genant vindt dat hij hem niet kan ontvangen zoals het hoort.

(JG) Ze zien elkaar nooit?

(LM) Ja, de prins is een paar keer in Laken geweest.

(JG) Ik heb nog één enkele vraag, mevrouw en dat is of de prins gebonden is of hij sentimentele bindingen heeft met het verleden, ik zie hier nog dit mooie zeteltje staan. Zegt ie wel eens die heeft daar of daar gezeten en dat heeft toen daar gestaan, dat soort dingen..

(LM) Nee, niet zozeer..

(JG) Het staat hier toch vol dingen die een historie hebben...

(LM) Ja, en waar ie aan gehecht is, die lampekap heeft ie zelf beschilderd, die ook , trouwens alle lampekappen hier in het domein zijn door hem zelf beschilderd met zeilschepen enz.. Hij is altijd enorm actief geweest en daarom moet ik ten eerste ontkennen wat in sommige weekbladen voornamelijk verschenen is, dat hij zo'n fuifnummer zou zijn geweest. Ik houd daaraan om dat te ontkennen, want als je de activiteit van die man ziet, hij zou niet eens tijd hebben gehad om te fuiven. Hij is er ook het type niet naar, kan niet eens dansen, hij kan geen kaart spelen. Er wordt altijd verteld dat hij kaart gespeeld heeft met die en die en drinkgelagen gehouden heeft, hij is er absoluut het type niet naar. Hij is geen vrolijk iemand, ik heb hem nog nooit zien lachen. Een glimlach is het enige wat er vanaf kan.

(JG) Nooit humoristische lectuur?

(LM) Jazeker, maar hij zal nooit hard lachen, nooit lachen. Hij is zo opgevoed, verschrikkelijk streng, Brits en ook Duits zou je kunnen zeggen. Hardop lachen, dat mocht niet, dat deed men niet.

(JG) Luistert hij wel eens naar radio, buiten nieuwsberichten?

(LM) De hele godganse dag, de radio zwijgt nooit.

(JG) Welke zender?

(LM) Voornamelijk popmuziek en jazz, New Orleans . Hij heeft een hekel aan klassieke muziek. Ik houd erg veel van Bach en als hij dat wil verzetten en ik zeg dat is Bach, mag hij 5 minuten blijven aanstaan. Vroeger was dat Radio Amigo maar dat gaat niet meer, nu Nederlandse zenders, zoals Hilversum 3 en Engelse zenders

(JG) en BRT 2?

(JG) Ja, BRT 2.

(JG) Nee, dat zegt u om mij te plezieren..

(LM) Nee, absoluut niet, uw "scharniertje" staat altijd aan en blijft ook aanstaan, echt waar..

(JG) Luistert ie daarnaar?

(LM) Echt waar.

(JG) Maakt ie er ooit wel eens een bedenking bij?

(LM) Nee, ik weet niet in hoeverre hij alles begrijpt, maar ik geloof toch een groot gedeelte. Het is misschien aardig om te vermelden dat de prins slechts één keer in het franstalig deel heeft geëxposeerd, en wel in Luik, en daar op grote tegenstand is gestuit omdat hij weigerde zijn kunstenaarsnaam "Karel van Vlaanderen" in het Frans te vertalen. En er zijn mensen op tentoonstellingen die openlijk aan hun ongenoegen daarover uiting hebben gegeven, maar hij heeft voet bij stuk gehouden en gezegd : "Ik ben Graaf van Vlaanderen, ik schilder in Vlaanderen en ik zie niet in waarom ik mijn naam zou moeten verfransen."

Hij betaalde met de opbrengst van zijn schilderijen voornamelijk de enige overgebleven knecht die hier timmerman van beroep is en die hier alles doet : beplantingen enz..

(JG) Dat is ook een man op leeftijd.

(LM) Nee, die is jong, 38 of 36 ,maar die is al 18 jaar hier en die wil hij niet aan de deur zetten, daarom is hij wel verplicht van te blijven schilderen. De Laatste der Mohicanen....

Verder is er niets. De prins kan zich zeer goed aanpassen aan alle omstandigheden, u moet niet vergeten dat hij opgevoed is met lakeien, bedienden, chauffeurs, tuinlieden...enz.

Nu moet hij alles zelf doen, hij heeft geen huishoudster, hij heeft niets, hij past zich heel goed aan. Hij lijdt daar beslist niet onder.....

LE SOIR
illustré

09.06.1983

**CHARLES,
LE PRINCE
NON
CONFORMISTE**

(JG) Nu zeker niet meer.. De prins overleed in het Oostendse H.-Hartziekenhuis en hij wordt opgebaard in het paleis van Laken.

Van de prins geen kwaad.....

Ik belde gisteren nog 's zijn privé-nummer maar er kwam geen antwoord meer, niemand nam nog op. Ik belde de buurman.

"Ah, tsiet gie..het domein is al verzegeld," zei hij,

"Alles is gesloten."

"En juffrouw Meursing," vroeg ik. Hij had haar gisteren nog gezien, zij was er om monseigneur te groeten. De laatste groet. Maar we hebben mekaar niet kunnen spreken.

Ik dank juffrouw Meursing voor dit interview. Het boek "Prins Karel" wordt gesloten. In het later uit te geven standaardwerk "De Geschiedenis van de Belgische Dynastie", zullen ongetwijfeld bepaalde hoofdstukken ontbreken. Een fragment daarvan heb je zoëven (beluisterd) gelezen.

Een mens is een mens....

Wat hoorde hij alweer graag ...New Orleans.....

(transcriptie : D. Beirens)

bekopte historiek van het "domein"

- 1902 : aankoop Leopold II
- 1910 : Prins Karel komt er als kind spelen
- 1914-'18 : bezetting Duits leger
- +/- 1930 : Prins Karel volgt bouw villa Bastien
- 1940-'44 : bezetting Duits leger
- 1950 : na ruil (?) verwerft Prins karel domein als privé-bezit
- 1980 (jan.) : Prins Karel stelt het domein te koop en de stad Oostende start een onteigeningsprocedure
- 1980 (8 sept.) : openbare verkoop voorwerpen op het domein
- 1981 (12.12) : aankoop domein t.v.v. Min. Openbare Werken

Meer gedetailleerde informatie en vooral rechtzettingen i.v.m. wat nu overgeleverd wordt, zullen geïnteresseerden kunnen lezen in de geïllustreerde gidsen die laterdoor bezoekers aan het TRP Raversijde aangeschaft zullen kunnen worden.